Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 17. decembra 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Spoločná poľnohospodárska politika – Nariadenie (EÚ) č. 1307/2013 – Pravidlá priamych platieb poskytovaných poľnohospodárom na základe režimov podpory – Režim základnej platby – Článok 24 ods. 2 prvá veta – Pojem ‚hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu a ktorý má poľnohospodár k dispozícii' – Protiprávne využívanie dotknutej plochy treťou osobou – Článok 32 ods. 2 písm. b) bod ii) – Žiadosť o aktiváciu platobných nárokov za zalesnenú plochu – Pojem ‚plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008' – Režim základnej platby alebo režim jednotnej platby na plochu"

Vo veci C-216/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Berlin (Správny súd Berlín, Nemecko) z 28. februára 2019 a doručený Súdnemu dvoru 11. marca 2019, v konaní:

WQ

proti

Land Berlin,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia C. Toader a M. Safjan,

generálny advokát: P. Pikamäe,

tajomník: M. Krausenböck, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. júna 2020,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– WQ, vo vlastnom mene,

– nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a D. Klebs, splnomocnení zástupcovia;

– španielska vláda, v zastúpení: S. Centeno Huerta, J. Ruiz Sánchez a A. Rubio González, splnomocnení zástupcovia,

– francúzska vláda, v zastúpení: C. Mosser, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: nemčina.

– holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman, J. Langer a J. M. Hoogveld, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: B. Hofstötter a A. Sauka, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 608).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi WQ a Land Berlin (Spolková krajina Berlín, Nemecko) vo veci pravidiel uplatniteľných pri existencii dvojitej žiadosti o priznanie platobných nárokov týkajúcich sa tej istej plochy, na ktorú možno poskytnúť poľnohospodársku podporu stanovenú v rámci režimov podpory patriacich do spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ako aj pravidiel uplatniteľných na pojem „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“ na účely priznania platobných nárokov na zalesnenú plochu.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1257/1999

3 Článok 31 nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999 zo 17. mája 1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) (Ú. v. ES L 160, 1999, s. 80; Mim. vyd. 03/025, s. 391) v odseku 1 prvom pododseku stanovoval:

„Podpora na zalesňovanie poľnohospodárskej pôdy sa poskytne za predpokladu, že takáto výsadba sa prispôsobí miestnym podmienkam a je zlučiteľná so životným prostredím.“

Nariadenie (ES) č. 1782/2003

4 Nariadenie Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Ú. v. EÚ L 270, 2003, s. 1; Mim. vyd. 03/040, s. 269), zmenené nariadením Rady (ES) č. 479/2008 z 29. apríla 2008 (Ú. v. EÚ L 148, 2008, s. 1), v článku 2 písm. a) stanovoval:

„Na účely tohto nariadenia sa:

‚poľnohospodárom' rozumie fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb nehľadiac na právnu formu skupiny a jej členov podľa vnútroštátnych právnych predpisov jednotlivých členských štátov, ktorých poľnohospodársky podnik sa nachádza na území spoločenstva podľa článku 299 zmluvy a ktoré vykonávajú poľnohospodársku činnosť."

5 Článok 22 tohto nariadenia s názvom „Žiadosti o podporu", ktorý sa nachádza v hlave II tohto nariadenia, nazvanej „Všeobecné ustanovenia", stanovoval:

„1. Poľnohospodár predkladá každý rok žiadosť o priame platby v rámci integrovaného systému, v ktorej sú prípadne uvedené:

– všetky poľnohospodárske pozemky poľnohospodárskeho podniku;

…

– počet a výška platobných nárokov;

– akékoľvek ďalšie informácie stanovené týmto nariadením alebo dotknutým členským štátom.

2. Členský štát sa môže rozhodnúť, že postačí, ak žiadosť o pomoc obsahuje len zmeny v porovnaní so žiadosťou o pomoc, ktorá sa predložila v predchádzajúcom roku. Členský štát zabezpečí distribúciu vopred vytlačených formulárov, v ktorých sa vychádza z plôch stanovených v predchádzajúcom roku a poskytne grafické dokumenty uvádzajúce polohu týchto plôch, prípadne rozmiestnenie olív európskych.

…"

6 Článok 23 uvedeného nariadenia, nazvaný „Overovanie podmienok pre poskytnutie podpory", v odsekoch 1 a 2 stanovoval:

„1. Členské štáty vykonávajú administratívnu kontrolu žiadostí o podporu, a pritom najmä overujú plochu, na ktorú možno poskytnúť podporu, a odpovedajúce platobné nároky.

2. Administratívne kontroly doplňujú systém kontrol na mieste, aby sa overili podmienky pre poskytnutie podpory. …"

7 Článok 25 tohto istého nariadenia, nazvaný „Kontroly krížového plnenia", v odseku 1 stanovoval:

„Členské štáty vykonávajú kontroly na mieste, aby preverili, či poľnohospodár dodržuje povinnosti podľa kapitoly 1."

8 Článok 33 nariadenia č. 1782/2003, nazvaný „Poskytnutie podpory", ktorý sa nachádza v kapitole 1 hlavy III tohto nariadenia, v odseku 1 uvádzal:

„Poľnohospodári majú prístup k režimu jednotnej platby:

a) ak sa im poskytla platba počas referenčného obdobia uvedeného v článku 38 v rámci aspoň jedného z režimov podpory uvedených v prílohe VI, …

b) ak získali poľnohospodársky podnik alebo časť poľnohospodárskeho podniku ako dedičstvo alebo predpokladané dedičstvo od poľnohospodára, ktorý spĺňal podmienky uvedené pod písmenom a), alebo

c) ak získali platobný nárok zo štátnej rezervy alebo prevodom."

9 Článok 34 tohto nariadenia s názvom „Žiadosť“ v odseku 3 spresňoval:

„Okrem prípadu vyššej moci a mimoriadnych okolností, ktoré sú stanovené v článku 40 ods. 4, sa neprizná žiadny nárok poľnohospodárom uvedeným v článku 33 ods. 1 písm. a) a b), ani poľnohospodárom, ktorí získajú platobné nároky zo štátnej rezervy, ak nezaslali svoju žiadosť o účasť v režime jednotnej platby najneskôr do 15. mája prvého roku použitia uvedeného režimu.

…“

10 Článok 44 tohto nariadenia, nazvaný „Použitie platobných nárokov“, stanovoval:

„1. Každý platobný nárok viazaný na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, udeľuje [priznáva – *neoficiálny preklad*] právo na výplatu čiastky, ktorá je stanovená platobným nárokom.

2. ‚Hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu‘ je akákoľvek poľnohospodárska plocha poľnohospodárskeho podniku okrem plôch pokrytých lesmi a plôch používaných na nepoľnohospodárske činnosti.

3. Poľnohospodár nahlási pozemky odpovedajúce ploche, na ktorú sa viaže platobný nárok. Okrem prípadu vyššej moci alebo mimoriadnych okolností sú uvedené pozemky poľnohospodárom k dispozícii ku dňu stanovenému členským štátom, nie však neskôr ako v deň stanovený členským štátom ako koniec lehoty na zmenu a doplnenie žiadosti o podporu.

…“

11 Článok 54 toho istého nariadenia, nazvaný „Využitie nárokov pri vyňatí pôdy z produkcie [Použitie nárokov pri vyňatí pôdy z produkcie – *neoficiálny preklad*]“, stanovoval:

„1. Každý nárok pri vyňatí pôdy z produkcie viazaný na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu pri vyňatí pôdy z produkcie, udeľuje právo na výplatu čiastky, ktorá je stanovená nárokom pri vyňatí pôdy z produkcie.

2. Odlišne od článku 44 ods. 2 sa ‚hektárom, na ktorý možno poskytnúť podporu pri vyňatí pôdy z produkcie‘ rozumie akákoľvek poľnohospodárska plocha poľnohospodárskeho podniku, ktorá sa využíva ako orná pôda, okrem plôch, na ktorých v deň stanovený v žiadosti o podporu na plochu v roku 2003 boli trvalé kultúry alebo lesy alebo ktoré boli vyčlenené pre nepoľnohospodársku činnosť alebo ako stále pasienky. …

Nasledujúce plochy sa môžu však počítať medzi plochy vyňaté z produkcie na základe žiadosti predloženej po 28. júni 1995:

…

– zalesnené plochy podľa článku 31 nariadenia [č. 1257/1999].

…“

Nariadenie (EÚ) č. 1306/2013

12 Článok 58 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (Ú. v. EÚ L 347, 2013, s. 549), v odseku 2 stanovuje:

„Členské štáty prijímajú v rámci SPP všetky právne predpisy, regulačné a správne opatrenia, ako aj všetky ďalšie opatrenia potrebné na zabezpečenie účinnej ochrany finančných záujmov [Európskej únie].“

13 Článok 59 ods. 1 tohto nariadenia uvádza:

„Pokiaľ nie je stanovené inak, systém zavedený členskými štátmi v súlade s článkom 58 ods. 2, zahŕňa systematickú administratívnu kontrolu všetkých žiadostí o pomoc a žiadostí o platbu. Uvedený systém dopĺňajú kontroly na mieste.“

14 Podľa článku 63 ods. 1 uvedeného nariadenia:

„Ak sa zistí, že prijímateľ nespĺňa kritériá oprávnenosti, záväzky alebo iné povinnosti týkajúce sa podmienok pre poskytovanie pomoci alebo podpory, ako sa stanovuje v právnych predpisoch v oblasti poľnohospodárstva, pomoc sa nevyplatí alebo odníma v plnej miere alebo čiastočne a v prípade potreby sa príslušné platobné nároky uvedené v článku 21 nariadenia [č. 1307/2013] nepridelia alebo sa odnímu.“

Nariadenie č. 1307/2013

15 Odôvodnenie 2 nariadenia č. 1307/2013 uvádza:

„Jedným z hlavných cieľov a jednou z kľúčových požiadaviek reformy SPP je zníženie administratívneho zaťaženia. Malo by sa to riadne zohľadniť pri tvorbe príslušných ustanovení režimu priamej podpory.“

16 Článok 24 nariadenia č. 1307/2013, nazvaný „Prvé pridelenie [priznanie – *neoficiálny preklad*] platobných nárokov“, v odsekoch 1 a 2 uvádza:

„1. Platobné nároky sa prideľujú [sa priznajú – *neoficiálny preklad*] poľnohospodárom, ktorí sú oprávnení získať priame platby v súlade s článkom 9 tohto nariadenia, ak:

a) požiadajú o pridelenie [priznanie – *neoficiálny preklad*] platobných nárokov v rámci režimu základných platieb do konečného dátumu pre podanie žiadostí v roku 2015, ktorý sa stanoví v súlade s článkom 78 prvým pododsekom písm. b) nariadenia [č. 1306/2013], s výnimkou prípadu vyššej moci alebo výnimočných okolností, a

…

2. S výnimkou prípadu vyššej moci alebo výnimočných okolností sa počet platobných nárokov pridelených [priznaných – *neoficiálny preklad*] na poľnohospodára v roku 2015 rovná počtu hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré poľnohospodár nahlási vo svojej žiadosti o pomoc v súlade s článkom 72 ods. 1 prvým pododsekom písm. a) nariadenia [č. 1306/2013] na rok 2015 a ktoré má k dispozícii k dátumu stanovenému členským štátom. Tento dátum nie je neskorší ako dátum stanovený v danom členskom štáte na zmenu takejto žiadosti o pomoc.“

17 Článok 32 nariadenia č. 1307/2013, nazvaný „Aktivácia platobných nárokov“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Podpora v rámci režimu základných platieb sa poskytuje poľnohospodárom po aktivácii platobného nároku na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, v členskom štáte, v ktorom bol pridelený [priznaný – *neoficiálny preklad*], prostredníctvom nahlásenia v súlade s článkom 33 ods. 1 Aktivované platobné nároky poskytujú právo na ročnú platbu súm, ktoré sú v ňom stanovené, …

2. Na účely tejto hlavy je „hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu“:

…

b) akákoľvek plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo režimu jednotnej platby na plochu ustanovených v hlave III a v hlave IVA nariadenia [č. 1782/2003] a ktorá:

…

ii) je počas trvania príslušného záväzku konkrétneho poľnohospodára zalesnená podľa článku 31 nariadenia [č. 1257/1999]…“

Delegované nariadenie (EÚ) č. 639/2014

18 Odôvodnenie 16 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 639/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa dopĺňa nariadenie č. 1307/2013 a ktorým sa mení príloha X k uvedenému nariadeniu (Ú. v. EÚ L 181, 2014, s. 1), uvádza:

„V súlade s judikatúrou [Súdneho dvora] [vyplývajúcou z rozsudku zo 14. októbra 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606, bod 50 a nasl.)], by sa platobné nároky mali prideľovať [priznať – *neoficiálny preklad*] osobe, ktorá má rozhodovaciu právomoc nad poľnohospodárskou činnosťou na pôde, na ktorú sa o takéto pridelenie [priznanie – *neoficiálny preklad*] žiada, ktorá z nej má zisk a nesie súvisiace finančné riziká. Je vhodné objasniť, že táto zásada sa uplatňuje najmä ak o pridelenie [priznanie – *neoficiálny preklad*] platobných nárokov na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, žiada viac ako jeden poľnohospodár.“

19 Článok 15 tohto delegovaného nariadenia, nazvaný „Stanovenie hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu, na účely článku 24 ods. 2 a článku 39 ods. 2 nariadenia [č. 1307/2013]“, v odseku 2 stanovuje:

„Keď o pridelenie platobných nárokov na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, uvedený v odseku 1, žiadajú dvaja alebo viacerí žiadatelia, rozhodnutie, komu prideliť [priznať – *neoficiálny preklad*] platobný nárok, vychádza z toho, kto má rozhodovaciu právomoc, pokiaľ ide o poľnohospodárske činnosti vykonávané na uvedenom hektári, ako aj komu patrí zisk a kto znáša finančné riziká súvisiace s týmito činnosťami.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

20 V roku 2006 Amt für Landwirtschaft und Forsten (Úrad pre poľnohospodárstvo a lesníctvo, Nemecko) priznal WQ priame platby podľa hlavy III nariadenia č. 1782/2003. Na účely aktivácie platobných nárokov však nezohľadnil zalesnené plochy dotknutej osoby, keďže tieto plochy sa považujú za plochy vyňaté z produkcie.

21 WQ v rámci svojich žiadostí, ktoré podal neskôr podľa nariadenia č. 1782/2003, a to najmä v rámci žiadosti podanej na rok 2008, už nenahlásil tieto zalesnené plochy, keďže správne orgány mu podľa jeho tvrdení v roku 2007 uviedli, že v prípade zalesnených plôch neexistuje nárok na poskytnutie dotknutej pomoci.

22 Dňa 6. mája 2014 WQ nadobudol dva pozemky nachádzajúce sa v Gräningene (Nemecko). V kúpnej zmluve bolo dohodnuté, že tieto pozemky je možné prenajať. Dňa 19. decembra 2014 bolo vlastnícke právo k uvedeným pozemkom zapísané do katastra nehnuteľností v prospech WQ.

23 Dňa 8. mája 2015 WQ podal žiadosť o podporu na rok 2015. Táto žiadosť sa vzťahovala najmä na pozemky nachádzajúce sa v Gräningene, ako aj na časť pozemku nachádzajúceho sa v katastrálnej oblasti Bernau (Nemecko). Využitie, ktoré WQ uviedol v súvislosti s týmito parcelami, bolo „orná pôda vyňatá z pestovania“.

24 Pokiaľ ide o pozemky nachádzajúce sa v Gräningene, k 10. júlu 2015 bolo konštatované, že predmetné pozemky využívala tretia osoba. Táto tretia osoba podala žiadosť o podporu na rok 2015, ktorá bola zamietnutá. Zamietavé rozhodnutie Komisie nebolo napadnuté. Pokiaľ ide o pozemok nachádzajúci sa v katastrálnej oblasti Bernau, na ktorého časť bola tiež podaná treťou osobou žiadosť o podporu, práve tejto tretej osobe boli priznané platobné nároky viazané na túto časť.

25 Rozhodnutím Landesamt für Ländliche Entwicklung, Landwirtschaft und Flurneuordnung (Krajinský úrad pre rozvoj vidieka, poľnohospodárstvo a pozemkové úpravy, Nemecko) zo 17. decembra 2015 spolková krajina Berlín priznala WQ platobné nároky na rok 2015 na základe základnej platby uvedenej v článku 24 nariadenia č. 1307/2013. Odmietol však priznať tieto nároky v prípade pozemkov, ktoré boli predmetom dvojitej žiadosti a ktoré boli využívané treťou osobou, nachádzajúcich sa v katastrálnych oblastiach Gräningen a Bernau, ako aj v prípade zalesnených plôch, keďže tieto plochy sa považovali za plochy vyňaté z produkcie.

26 WQ podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť a žiadal o priznanie dodatočných platobných nárokov. Zastáva názor, že nebolo správne nepriznať mu nijaký platobný nárok na pozemky nachádzajúce sa v Gräningene a Bernau, ani na zalesnené plochy, ktorých bol vlastníkom.

27 Rozhodnutím Krajinského úradu pre rozvoj vidieka, poľnohospodárstvo a pozemkové úpravy z 15. septembra 2016 spolková krajina Berlín zamietla túto sťažnosť z dôvodu, že je nedôvodná, pričom vyhlásila, že pokiaľ ide o pozemky nachádzajúce sa v Gräningene a Bernau, dotknuté poľnohospodárske plochy boli využívané treťou osobou, ktorá tiež požiadala o priznanie platobných nárokov. WQ preto nemal tieto parcely skutočne „k dispozícii“ v zmysle článku 24 ods. 2 nariadenia č. 1307/2013. Na to, aby uvedené pozemky „mal k dispozícii“ v zmysle tohto ustanovenia, WQ by ich musel skutočne využívať. Pokiaľ ide o zalesnené plochy, spolková krajina Berlín konštatovala, že dotknutá osoba nepodala žiadosť za rok 2008, ako to vyžaduje právna úprava.

28 Dňa 11. októbra 2016 WQ podal proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Verwaltungsgericht Berlin (Správny súd Berlín, Nemecko). Vo svojej žalobe uviedol, že pokiaľ ide o poľnohospodárske pozemky nachádzajúce sa v Gräningene a Bernau, boli tieto pozemky protiprávne využívané tretími osobami a že uvedené pozemky mal preto „k dispozícii“ v zmysle článku 24 ods. 2 nariadenia č. 1307/2013. Pokiaľ ide o zalesnené plochy, uviedol, že článok 32 ods. 2 písm. b) bod ii) nariadenia č. 1307/2013 vyžaduje len to, aby bolo možné na plochy poskytnúť podporu, pričom podanie žiadosti o podporu a jej získanie v minulosti nemá v tejto súvislosti nijaký vplyv.

29 Verwaltungsgericht Berlin (Správny súd Berlín) na jednej strane usudzuje, že najmä na základe článku 17 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie nikoho nemožno zbaviť jeho majetku len z dôvodu, že tretia osoba si na tento majetok bezdôvodne uplatňuje práva. Konkrétne pochybuje

o tom, že poľnohospodársku pôdu možno považovať za pozemky, ktoré ich vlastník nemá k dispozícii, ak ich tretia osoba využíva bez toho, aby mala na to povolenie. Vnútroštátny súd dodáva, že by to mohlo byť inak v prípade platného užívacieho práva, na ktoré sa odvoláva tretia osoba.

30 Tento súd sa na druhej strane domnieva, že poskytnutie podpory na plochu podľa článku 32 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 1307/2013 je podmienené podaním žiadosti v primeranom čase podľa nariadenia č. 1782/2003. V tejto súvislosti si kladie otázku, či je postačujúce, ako to tvrdí žalobca, aby sa plocha považovala za plochu, na ktorú bolo možné poskytnúť podporu v roku 2007, bez ohľadu na to, či bola podaná nejaká žiadosť.

31 Za týchto podmienok Verwaltungsgericht Berlin (Správny súd Berlín) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má k dispozícii ‚hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu‘, jeho vlastník v zmysle článku 24 ods. 2 prvej vety nariadenia č. 1307/2013, ak nijaká tretia osoba nemá užívacie právo k predmetnému pozemku, a najmä nemá užívacie právo získané od vlastníka, alebo má k dispozícii tento ‚hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu‘, tretia osoba či nikto ho nemá k dispozícii, ak tretia osoba skutočne využíva predmetný pozemok na poľnohospodárske účely bez užívacieho práva?

2. Má sa výraz ‚akákoľvek plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo režimu jednotnej platby na plochu ustanovených v hlave III a v hlave IVA nariadenia [č. 1782/2003]‘, nachádzajúci sa v článku 32 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 1307/2013, vykladať v tom zmysle, že plocha v roku 2008 musela spĺňať podmienky, ktoré hlava III a hlava IVA nariadenia [č. 1782/2003] vyžadujú na vznik nároku na platby v rámci režimu jednotnej platby alebo v rámci režimu jednotnej platby na plochu?

3. V prípade zápornej odpovede na druhú otázku: Má sa výraz ‚akákoľvek plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo režimu jednotnej platby na plochu ustanovených v hlave III a v hlave IVA nariadenia [č. 1782/2003]‘, nachádzajúci sa v článku 32 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 1307/2013, vykladať v tom zmysle, že na účely klasifikácie zalesnenej plochy podľa článku 31 nariadenia (ES) [č. 1257/1999] ako hektáru, na ktorý možno poskytnúť podporu, v zmysle článku 32 ods. 2 písm. b) bodu ii) nariadenia [č. 1307/2013] sa vyžaduje, aby bol na základe tejto plochy použitý nárok pri vyňatí pôdy z produkcie alebo iný platobný nárok v zmysle článku 44 ods. 1 alebo článku 54 ods. 1 nariadenia [č. 1782/2003]?

4. V prípade zápornej odpovede na tretiu otázku: Má sa výraz ‚akákoľvek plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo režimu jednotnej platby na plochu ustanovených v hlave III a v hlave IVA nariadenia [č. 1782/2003]‘, nachádzajúci sa v článku 32 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 1307/2013, vykladať v tom zmysle, že na účely klasifikácie zalesnenej plochy podľa článku 31 nariadenia [č. 1257/1999] ako hektáru, na ktorý možno poskytnúť podporu, v zmysle článku 32 ods. 2 písm. b) bodu ii) nariadenia [č. 1307/2013] sa vyžaduje, aby poľnohospodár v roku 2008 podal žiadosť podľa článku 22 ods. 1 alebo článku 34 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 a spĺňal všetky ostatné podmienky požadované na poskytnutie priamej platby podľa hlavy III alebo hlavy IVA?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

32 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či v prípade, že žiadosť o podporu podá súčasne vlastník poľnohospodárskych plôch a tretia osoba, ktorá v skutočnosti využíva tieto plochy bez toho, aby mala k týmto plochám akékoľvek užívacie právo, má hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré zodpovedajú uvedeným plochám, v zmysle článku 24 ods. 2 prvej vety nariadenia č. 1307/2013 „k dispozícii“ jeden alebo druhý z týchto žiadateľov, či ani jeden z nich.

33 V tejto súvislosti článok 24 ods. 2 prvá veta nariadenia č. 1307/2013 stanovuje, že s výnimkou prípadu vyššej moci alebo výnimočných okolností sa počet platobných nárokov priznaných na poľnohospodára v roku 2015 rovná počtu hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré poľnohospodár nahlási vo svojej žiadosti o pomoc na rok 2015 a ktoré má k dispozícii k dátumu stanovenému členským štátom.

34 Hoci treba konštatovať, že výraz „má k dispozícii“ nie je v tomto ustanovení definovaný, je potrebné uviesť, že ani článok 24 nariadenia č. 1307/2013, ani nijaké iné ustanovenie právnej úpravy Únie nevyžaduje predloženie listu vlastníctva či akéhokoľvek dôkazu o užívacom práve na podloženie žiadosti o priznanie platobných nárokov, aby sa preukázalo, že nahlásené hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, má k dispozícii žiadateľ.

35 Súdny dvor v tejto súvislosti rozhodol, že členské štáty disponujú mierou voľnej úvahy, pokiaľ ide o osvedčujúce dokumenty a dôkazy, ktoré treba vyžadovať od žiadateľa podpory v súvislosti s plochami, ktoré sú predmetom jeho žiadosti. Výkon miery voľnej úvahy členskými štátmi týkajúcej sa dôkazov, ktoré sa majú predložiť na podloženie žiadosti o podporu, najmä pokiaľ ide o možnosť požadovať od žiadateľa, aby predložil platný právny titul, ktorý ho oprávňuje využívať plochy tvoriace predmet jeho žiadosti, musí byť v súlade s cieľmi sledovanými dotknutou právnou úpravou Únie a všeobecnými zásadami práva Únie, predovšetkým so zásadou proporcionality (rozsudok z 24. júna 2010, Pontini a i., C-375/08, EU:C:2010:365, body 82 a 86).

36 Členské štáty sú teda oprávnené predpokladať, že hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré sú predmetom žiadosti o priznanie platobných nárokov, má „k dispozícii“ poľnohospodár, ktorý podal túto žiadosť, v zmysle tohto ustanovenia.

37 Takýto prístup je v súlade s jednou z kľúčových požiadaviek reformy SPP prijatej nariadením č. 1307/2013, ktorá je opísaná v odôvodnení 2 tohto nariadenia a ktorej cieľom je znížiť administratívne zaťaženie.

38 Na základe toho je miera voľnej úvahy členských štátov, pokiaľ ide o dôkazy, ktoré majú byť predložené na podloženie žiadosti o priznanie platobných nárokov, kompenzovaná, ako to uviedla aj holandská vláda vo svojich pripomienkach, zavedením mechanizmu systematickej administratívnej kontroly všetkých žiadostí o podporu a všetkých žiadostí o platbu v súlade s článkom 58 ods. 2 nariadenia č. 1306/2013 v spojení s článkom 59 ods. 1 tohto nariadenia, aby sa zistilo, či nejde o žiadosti zneužívajúce systém. Okrem toho v súlade s článkom 63 ods. 3 tohto nariadenia, ak v rámci poskytnutia podpory dôjde k neoprávneným platbám, musí sa suma neoprávnene vyplatenej podpory vymôcť.

39 Hoci sú teda členské štáty oprávnené predpokladať, že hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré sú predmetom žiadosti o priznanie platobných nárokov, má k dispozícii poľnohospodár, ktorý podal žiadosť, majú povinnosť zaviesť systematickú kontrolu žiadostí o priznanie platobných nárokov a zodpovedajúcich žiadostí o platbu, aby sa predchádzalo nezrovnalostiam, ktoré by mohli vzniknúť, a prípadne došlo k ich náprave, ako aj mohli vymôcť neoprávnene vyplatené platby.

40 V prípade podania dvoch alebo viacerých žiadostí o priznanie platobných nárokov, ako k tomu došlo vo veci samej, je však spochybnená domnienka, podľa ktorej má k dispozícii hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu, viazané na žiadosť o priznanie platobných nárokov, poľnohospodár predkladajúci žiadosť.

41 V takom prípade sú príslušné orgány členských štátov povinné overiť, ktorý z dvoch žiadateľov má k dispozícii hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu.

42 Je pravda, že článok 15 ods. 2 delegovaného nariadenia č. 639/2014 stanovuje, že ak o priznanie platobných nárokov na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, žiadajú viacerí žiadatelia, rozhodnutie, komu priznať platobný nárok, vychádza z toho, kto má rozhodovaciu právomoc, pokiaľ ide o poľnohospodárske činnosti, ako aj zo zistenia, komu patrí zisk a kto znáša finančné riziká súvisiace s týmito činnosťami.

43 Treba však uviesť, ako sa uvádza v odôvodnení 16 tohto delegovaného nariadenia, že tieto kritériá vyplývajú z bodu 50 a nasl. rozsudku zo 14. októbra 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/09, EU:C:2010:606). Tento rozsudok bol vyhlásený v rámci skutkovej situácie charakterizovanej existenciou právnych vzťahov a súvislostí medzi rôznymi osobami, ktoré mohli tvrdiť, že majú k dispozícii rôzne dotknuté pozemky.

44 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však vyplýva, že prvá položená otázka sa zakladá na inej situácii, než je tá, v ktorej bol vyhlásený rozsudok zo 14. októbra 2010, Landkreis Bad Dürkheim (C-61/03, EU:C:2010:606). V prejednávanej veci podľa vnútroštátneho súdu tretie osoby neuvádzajú nijaký právny základ k užívaniu dotknutých poľnohospodárskych plôch. Za takýchto okolností sa kritériá stanovené článkom 15 ods. 2 delegovaného nariadenia č. 639/2014 preto neuplatnia.

45 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú položenú otázku odpovedať tak, že článok 24 ods. 2 prvá veta nariadenia č. 1307/2013 sa má vykladať v tom zmysle, že ak žiadosť o podporu podá súčasne vlastník poľnohospodárskych plôch a tretia osoba, ktorá v skutočnosti využíva tieto plochy bez akéhokoľvek právneho základu, má k dispozícii hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré zodpovedajú uvedeným plochám, v zmysle tohto ustanovenia, len vlastník týchto plôch.

O druhej až štvrtej otázke

46 Svojou druhou až štvrtou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či výraz „akákoľvek plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo režimu jednotnej platby na plochu ustanovených v hlave III a v hlave IVA nariadenia [č. 1782/2003]“, nachádzajúci sa v článku 32 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 1307/2013, jednoducho predpokladá, že dotknutá zalesnená plocha musí formálne spĺňať podmienky požadované v hlave III a v hlave IVA nariadenia č. 1782/2003, alebo či sa má tiež použiť nárok pri vyňatí pôdy z produkcie alebo iný platobný nárok v súvislosti s touto plochou v zmysle článku 44 ods. 1 alebo článku 54 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003, a/alebo či mala byť žiadosť na základe článku 22 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 podaná v roku 2008 a či v tomto roku mali byť splnené iné podmienky požadované na poskytnutie priamej platby podľa hlavy III alebo hlavy IVA.

47 V prvom rade treba pripomenúť, že druhá až štvrtá položená otázka patria do rámca žiadosti o prvé priznanie platobných nárokov na zalesnenú plochu podanej na základe článku 24 ods. 2 nariadenia č. 1307/2013. Toto ustanovenie stanovuje, že počet platobných nárokov pridelených na poľnohospodára v roku 2015 sa rovná počtu hektárov, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré poľnohospodár nahlási vo svojej žiadosti o podporu na rok 2015.

48 Pojem hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, je definovaný najmä v článku 32 ods. 2 písm. b) bode ii) nariadenia č. 1307/2013, ktorý stanovuje, že každá plocha zalesnená v súlade s právom Únie alebo vnútroštátnym režimom, ktorá oprávňovala na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo v rámci režimu jednotnej platby na plochu, zostáva plochou, na ktorú možno poskytnúť podporu, pokiaľ je záväzok zalesnenia zachovaný.

49 V tejto súvislosti si treba položiť otázku v súvislosti so zistením, či sa má výraz „oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008“ uvedený v tomto ustanovení vykladať tak, že vyjadruje, že „oprávňovala poľnohospodára na“ takéto platby, alebo že vyjadruje, že „vznikol nárok na“ takéto platby.

50 Vzhľadom na to, že porovnávacia analýza rôznych jazykových verzií uvedeného ustanovenia neumožňuje vyriešiť túto otázku výkladu, treba odkázať na ustanovenia účinné v čase skutkových okolností vo veci samej, a najmä na nariadenie č. 1782/2003, ktoré zaviedlo režim jednotnej platby a režim jednotnej platby na plochu k tomuto dátumu.

51 V prvom rade treba uviesť, že v súlade s článkom 33 nariadenia č. 1782/2003 mali prístup k režimu jednotnej platby len poľnohospodári definovaní v článku 2 tohto nariadenia.

52 Ďalej podľa článku 34 ods. 3 nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 57 tohto nariadenia mali poľnohospodári uvedení v článku 33 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia zaslať žiadosť o účasť v režime jednotnej platby najneskôr do 15. mája prvého roku použitia tohto režimu, inak sa im neprizná nijaký platobný nárok ani nárok pri vyňatí pôdy z produkcie.

53 Priznanie nároku na platbu alebo nároku pri vyňatí pôdy z produkcie v rámci režimu jednotnej platby alebo v rámci režimu jednotnej platby na plochu zavedeného nariadením č. 1782/2003 podliehalo podaniu žiadosti o účasť v jednom z týchto režimov osobou, ktorá má postavenie poľnohospodára. Preto treba konštatovať, že samotná existencia poľnohospodárskej plochy nemôže sama osebe bez žiadosti o účasť v jednom z uvedených režimov podanej poľnohospodárom predstavovať základ pre platobný nárok alebo nárok pri vyňatí pôdy z produkcie v rámci jedného z týchto režimov.

54 Napokon skutočnosť, že platobné nároky alebo nároky pri vyňatí pôdy z produkcie boli priznané na určitú plochu neznamená, že táto plocha oprávňovala na platby. V súlade s článkom 44 ods. 1 a článkom 54 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 totiž tieto platobné nároky ešte museli byť použité, aby mohol vzniknúť nárok na platbu sumy stanovenej platobným nárokom alebo nárokom pri vyňatí pôdy z produkcie.

55 Pokiaľ ide konkrétnejšie o nároky pri vyňatí pôdy z produkcie viazané na platbu na zalesnené plochy, teda o nároky, pre ktoré boli v článkoch 53 až 56 nariadenia č. 1782/2003 stanovené určité výnimky, treba pripomenúť, že podľa článku 54 ods. 2 druhého pododseku druhej zarážky nariadenia č. 1782/2003 sa v nadväznosti na žiadosť podanú po 28. júni 1995 zalesnené plochy podľa článku 31 nariadenia č. 1257/1999 považovali za vyňaté z produkcie.

56 Treba poznamenať, že ani článok 44 nariadenia č. 1782/2003, ani jeho článok 54 nespresňovali pojem „použitie“ platobného nároku alebo nároku pri vyňatí pôdy z produkcie. Tieto dva články vo svojich odsekoch 1 stanovovali iba to, že platobné nároky alebo nároky pri vyňatí pôdy z produkcie súvisiace s hektárom, na ktorý možno poskytnúť podporu, „oprávňujú“, t. j. v prejednávanom prípade zakladajú nárok na vyplatenie sumy stanovenej nárokom.

57 Na účely použitia platobných nárokov alebo nárokov pri vyňatí pôdy z produkcie viazaných na hektár, na ktorý možno poskytnúť podporu, treba na základe článku 44 ods. 3 nariadenia č. 1782/2003 v spojení s článkom 57 tohto nariadenia nahlásiť plochy zodpovedajúce ploche, na ktorú možno poskytnúť podporu a na ktorú sa viaže platobný nárok alebo nárok pri vyňatí pôdy z produkcie. Toto nahlásenie sa robilo v rámci žiadosti o priame platby podanej na základe článku 22 tohto nariadenia.

58 Okrem spresnenia, že informácie mali byť pripojené k žiadosti o podporu, článok 22 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 pritom stanovoval, že poľnohospodár musí každý rok podať žiadosť o priame platby. V súlade s článkom 23 tohto nariadenia mala byť táto žiadosť predmetom administratívnej kontroly podmienok na poskytnutie podpory a v určitých prípadoch kontroly na mieste podľa článku 25 uvedeného nariadenia.

59 V tomto kontexte treba pripomenúť, že Súdny dvor zdôraznil význam, ktorý má podanie žiadosti o ročné platby, najmä aby sa účinne overilo, či sú dodržané podmienky požadované na poskytnutie pomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. februára 2013, Pusts, C-454/11, EU:C:2013:64, bod 33).

60 Na to, aby bolo možné konštatovať, že plocha, či už zalesnená, alebo nezalesnená, „oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby“, je potrebné, aby žiadosť o priame platby bola podaná v súvislosti s touto plochou v roku 2008 v súlade s článkom 22 nariadenia č. 1782/2003, čo teda zahŕňa použitie platobných nárokov a nárokov pri vyňatí pôdy z produkcie uvedených v článkoch 44 a 54 tohto nariadenia. Táto žiadosť mala byť predmetom administratívnej kontroly podmienok na poskytnutie podpory v súlade s článkom 23 uvedeného nariadenia a v prípade kontroly na mieste podľa článku 25 toho istého nariadenia.

61 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na druhú až štvrtú položenú otázku odpovedať tak, že článok 32 ods. 2 písm. b) bod ii) nariadenia č. 1307/2013, najmä výraz „akákoľvek plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo režimu jednotnej platby na plochu ustanovených v hlave III a v hlave IVA nariadenia [č. 1782/2003]“, sa má vykladať v tom zmysle, že pri žiadosti o aktiváciu nárokov pri vyňatí pôdy z produkcie na zalesnenú plochu na základe tohto ustanovenia mala byť v roku 2008 v prípade dotknutej plochy podaná žiadosť o podporu v súlade s článkom 22 nariadenia č. 1782/2003, ktorá mala byť predmetom administratívnej kontroly podmienok na poskytnutie podpory v súlade s článkom 23 tohto nariadenia a prípadne kontroly na mieste na základe článku 25 uvedeného nariadenia. Okrem toho na poskytnutie priamej platby musia byť splnené všetky ostatné podmienky požadované v hlave III a v hlave IVA toho istého nariadenia.

O trovách

62 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

1. **Článok 24 ods. 2 prvá veta nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. december 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009, sa má vykladať v tom zmysle, že ak žiadosť o pomoc podá súčasne vlastník poľnohospodárskych plôch a tretia osoba, ktorá v skutočnosti využíva tieto plochy bez akéhokoľvek právneho základu, má k dispozícii hektáre, na ktoré možno poskytnúť podporu a ktoré zodpovedajú uvedeným plochám, v zmysle tohto ustanovenia, len vlastník týchto plôch.**

2. **Článok 32 ods. 2 písm. b) bod ii) nariadenia č. 1307/2013, najmä výraz „akákoľvek plocha, ktorá oprávňovala poľnohospodára na platby v roku 2008 v rámci režimu jednotnej platby alebo režimu jednotnej platby na plochu ustanovených v hlave III a v hlave IVA nariadenia [Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá**

režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001, zmeneného nariadením Rady (ES) č. 479/2008 z 29. apríla 2008]“, sa má vykladať v tom zmysle, že pri žiadosti o aktiváciu nárokov pri vyňatí pôdy z produkcie na zalesnenú plochu na základe tohto ustanovenia mala byť v roku 2008 v prípade dotknutej plochy podaná žiadosť o podporu v súlade s článkom 22 nariadenia č. 1782/2003, zmeneného nariadením č. 479/2008, ktorá mala byť predmetom administratívnej kontroly podmienok na poskytnutie podpory v súlade s článkom 23 tohto nariadenia a prípadne kontroly na mieste na základe článku 25 uvedeného nariadenia. Okrem toho na poskytnutie priamej platby musia byť splnené všetky ostatné podmienky požadované v hlave III a v hlave IVA toho istého nariadenia.

Podpisy